

ΚΑΠΟΤΕ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η αποβάθρα (σκάλα) στον Λευκό Πύργο, όπου έμαθαν κολύμπι πολλά παιδιά την εποχή εκείνη

Η «παραθέριση» μιας άλλης εποχής (μέρος 1ου)

Του
Στράτου Σιμιτζή

Στην αρχή ήταν το βουνό και αργότερα η θάλασσα. Κάπως έτσι άρχισε ο τουρισμός για τους Θεσσαλονικείς. Συνώνυμα του τουρισμού την εποχή εκείνη ήταν η «αλλαγή» -θα πάμε αλλαγή- και η παραθέριση. Αργότερα, εμφανίστηκε ο όρος «διακοπές».

Πόσοι, όμως, έζησαν και θυμούνται τον τουρισμό στην αρχική, απλή, ρομαντική μορφή του; Ακόμη ποιοι θυμούνται τα θρυλικά βαποράκια που μετέφεραν τους Θεσσαλονικείς στην απέναντι τουριστική ακτή για να απολαύσουν τις χαρές της θάλασσας; Και όμως, εκείνη την εποχή άρχισε ο τουρισμός για τη Θεσσαλονίκη.

Αρσακλή - Ασβεστοχώρι

Μέχρι να εξοικειωθεί ο Θεσσαλονικός με τη θάλασσα και το υγρό στοιχείο -σχήμα οξύμωρο, δεδομένης της μεγάλης ναυτικής παράδοσης και της ναυτοσύνης των Ελλήνων- ήταν το Αρσακλή, αργότερα Πανόραμα, και το Ασβεστοχώρι, γνωστό για το ξηρό και υγιεινό κλίμα του, όπου οι Θεσσαλονικείς αναζητούσαν αναψυχή και ξεκούραση. (σημ. Στο Ασβεστοχώρι ίδρυσε ο γαλλικός στρατός κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο νοσοκομείο - σανατόριο).

Όμως, για τα δεδομένα της εποχής και τα πρωτόγονα μέσα συγκοινωνίας, ακόμη και αυτοί οι οικισμοί μπορούν να θεωρηθούν σχετικά μακρινοί προορισμοί.

Συνεπώς, ήταν ο ορεινός τουρισμός που προσέλκυσε αρχικά τους Θεσσαλονικείς.

Περαία - Μπαξέ - Αγία Τριάδα

Οι παραθαλάσσιοι οικισμοί στην του-

Τα θρυλικά βαποράκια δεμένα εν παραβολή στην παλιά Παραλία

Οι Θεσσαλονικείς επέλεξαν αρχικά το βουνό, όμως με τα χρόνια η έννοια «διακοπές» περιελάμβανε και τους παραθαλάσσιους οικισμούς του Θερμαϊκού

ριστική ακτή του Θερμαϊκού -Περαία, Μπαξέ - Τσιφλίκ (Νέοι Επιβάτες αργότερα) και Αγία Τριάδα- αναπτύχθηκαν αργότερα, όταν και καθιερώθηκαν ως τα κύρια τουριστικά θέρετρα του Θερμαϊκού Κόλπου, γνωρίζοντας περίοδο εκπληκτικής ανάπτυξης και ακμής.

Ήταν η εποχή που οι Θεσσαλονικείς είχαν εξοικειωθεί απόλυτα με τη θάλασσα.

Χαλκιδική: Terra incognita

Εκείνη την εποχή, η Χαλκιδική -σήμερα από τους πρωτεύοντες τουριστικούς

προορισμούς της χώρας- χάρη στην έλλειψη στοιχειώδους οδικού δικτύου ήταν άγνωστη στο ευρύ κοινό και συνεπώς άγνωστες ήταν και οι θαυμαστές φυσικές ομορφιές της. Ήταν κυριολεκτικά μια terra incognita. Στις περισσότερες περιπτώσεις η πρόσβαση γινόταν από τη θάλασσα με καΐκι.

Χάρη στους πλοιοκτήτες

Η ανάπτυξη της τουριστικής ακτής, η οποία απογειώθηκε τις δεκαετίες του '50 και του '60, πρέπει να αποδοθεί κυρίως στους πλοιοκτήτες -ο όρος καπεταναίοι

είναι ασφαλώς πιο πραγματικός- και στα βαποράκια της εποχής. Για οδική επικοινωνία, ούτε λόγος να γίνεται. Ένας υποτυπώδης δρόμος, κατάλληλος για κάρα, τα δε αυτοκίνητα ήταν είδος που σπάνιζε.

Οι μητέρες και τα παιδιά

Την εποχή εκείνη το προνόμιος αναψυχής και της παραθέρησης το είχαν οι μητέρες και τα παιδιά. Για τον πατέρα ήταν μια πολυτέλεια.

Αλλωστε, για τον πατέρα, που ήταν το κατεξοχήν εργαζόμενο άτομο στην οικογένεια και σε πολλές περιπτώσεις το μοναδικό, η μόνη διαθέσιμη μέρα για αναψυχή και ξεκούραση ήταν η Κυριακή. Οι παλιότεροι θα θυμούνται ότι η εμπορική αγορά έλπιε αργά το Σάββατο και έμενε χρόνος μόνο για ψώνια και μετά στο σπίτι για το καθιερωμένο μπάνιο... καθαριότητας.

Ασφαλώς, ο τουρισμός της εποχής εκείνης ελάχιστα είχε σχέση με τον τουρισμό - βιομηχανία του σήμερα. Ήταν, όμως, ο πρόδρομος.

Ο Παπάκης και η βάρκα του

Πρωτοπόρος στη μεταφορά ανθρώπων και μετά εμπορευμάτων, διαπλέοντας τον Θερμαϊκό Κόλπο, ήταν ο ναυτικός Κωνσταντίνος Παπάκης, ιδιοκτήτης μηχανοκίνητης βάρκας. Σε κάθε δρομολόγιο, τρία την εβδομάδα, μετέφερε δέκα άτομα, με ναύλα δύο δραχμές.

Ετσι, συνέδεσε το Μπαξέ - Τσιφλίκ με τη Θεσσαλονίκη. Βρισκόμαστε στο 1924. Αδοξο τέλος είχε η βάρκα του Παπάκη, η οποία βούλιαξε από τον ισχυρό Βαρδάρη.

Τον Παπάκη μιμήθηκαν πολλοί άλλοι, οι οποίοι δρομολόγησαν πιο μεγάλα και πιο άνετα σκάφη. Ετσι, πύκνωσε η σύνδεση της τουριστικής ακτής με τη Θεσσαλονίκη.